

דוח יחס כושר פירעון כלכלי של

מגדל חברה לביטוח בע"מ

ליום 31 בדצמבר 2023

תוכן עניינים

דוח יחס כושר פירעון כלכלי של

מגדל חברה לביטוח בע"מ

ליום 31 בדצמבר 2023

עמוד

2	דיווח מיוחד של רואה החשבון המבקר
3	רקע ודרישות גילוי
4	הגדרות
5	מתודולוגית החישוב
6	הערות והבהרות
7	סעיף 1 - יחס כושר פירעון וסף הון
9	סעיף 2 - מאזן כלכלי
10	סעיף 2א - מידע אודות מאזן כלכלי
14	סעיף 2ב - הרכב התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה
15	סעיף 3 - הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
17	סעיף 4 - הון נדרש לכושר פירעון (SCR)
18	סעיף 5 - סף הון (MCR)
19	סעיף 6 - השפעת יישום ההוראות לתקופת הפריסה
20	סעיף 7 - תנועה בעודף ההון
21	סעיף 8 - מבחני רגישות
21	סעיף 9 - מדיניות הון ומגבלות על חלוקת דיבידנד

קוסט פורר גבאי את קסירר
דרך מנחם בגין 144א'
תל-אביב, 6492102
טל. +972 3 623 2525
ey.com

סומך חייקין
מגדל KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

לכבוד
הדירקטוריון של
מגדל חברה לביטוח בע"מ

א.ג.ב.

הנידון: בדיקה של יישום הוראות מסוימות של הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון בעניין כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II של חברת מגדל חברה לביטוח בע"מ (להלן - החברה) ליום 31 בדצמבר, 2023

בדקנו את ההון הנדרש לשמירה על כושר פירעון (להלן - "SCR") ואת ההון הכלכלי של חברת מגדל חברה לביטוח בע"מ ליום 31 בדצמבר, 2023 (להלן "המידע"), הכלולים בדוח יחס כושר פירעון כלכלי של החברה המצורף בזה (להלן "הדו"ח").

הדירקטוריון וההנהלה אחראים להכנה ולהצגה של המידע הערוך בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון (להלן - "הממונה") בעניין כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II כפי שנכללו בחוזר הממונה מספר 15-1-2020 מתאריך 14 באוקטובר 2020 וכן בהתאם להוראות הממונה בדבר עקרונות לחישוב ניכוי לתקופת הפריסה במשטר כושר פירעון כלכלי מבוסס סולבנסי II מתאריך 15 באוקטובר 2020 (להלן - "ההוראות").

החישובים, התחזיות וההנחות שהיוו בסיס להכנת המידע הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה.

בדיקתנו נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE 3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי, ובהתאם להנחיות הממונה, כפי שנכללו בנספח ב' לחוזר ביטוח 2017-1-20 מ-3 בדצמבר 2017, המפרט הוראות לעניין ביקורת על דוח יחס כושר פירעון כלכלי.

לא בדקנו את נאותות סכום הניכוי בתקופת הפריסה ליום 31 בדצמבר 2023, כפי שמוצג בסעיף 2' א' 2 בדו"ח פרט לבדיקה כי סכום הניכוי אינו עולה על הסכום המהוון הצפוי של מרווח הסיכון וההון הנדרש לכושר פירעון בגין סיכויי ביטוח חיים ובריאות בשל עסקים קיימים במשך תקופת הפריסה בהתאם לדפוס ההתפתחות העתידי של ההון הנדרש המשפיע הן על חישוב שחרור ההון הצפוי והן על שחרור מרווח הסיכון הצפוי כמפורט בהוראות לעניין חישוב מרווח הסיכון.

פרט לאמור לעיל לעניין נאותות סכום הניכוי בתקופת הפריסה, על בסיס בדיקת הראיות התומכות בחישובים, בתחזיות ובהנחות, כפי שמוזכר להלן, אשר שימשו את הדירקטוריון וההנהלה של החברה בהכנת המידע לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהתחזיות וההנחות, בכללותן, אינן מהוות בסיס סביר למידע בהתאם להוראות. כמו כן לדעתנו, המידע, לרבות אופן קביעת ההנחות והתחזיות, הוכן והוצג מכל הבחינות המהותיות בהתאם להוראות.

יודגש כי התחזיות וההנחות מבוססות, בעיקרן על ניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת. נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות. המידע מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים, על פעולות ההנהלה וכן על דפוס ההתפתחות העתידי של מרווח הסיכון, שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס למידע. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהמידע, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות במידע.

אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בסעיף ד. הערות והבהרות בדבר יחס כושר הפירעון, בדבר אי הודאות הנגזרת משינויים רגולטוריים וחשיפה לתלויות שלא ניתן להעריך את השפעתה על יחס כושר הפירעון.

סומך חייקין
רואי חשבון

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון
מבקרים משותפים

תל-אביב,
23 במאי, 2024

1. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II

המידע המפורט להלן, חושב בהתאם להוראות חוזר הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן - "הממונה") 2020-1-15 - "תיקון החוזר המאוחד לעניין הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II" (להלן - "חוזר סולבנסי"), נערך ומוצג בהתאם להוראות פרק 1, חלק 4 שער 5 בחוזר המאוחד, כפי שעודכנו בחוזר 2022-1-8. להלן "הוראות הגילוי".

חוזר סולבנסי קובע מודל סטנדרטי לחישוב ההון העצמי הקיים וההון הנדרש לכושר פירעון, במטרה להביא לכך שחברת ביטוח תחזיק כרית לספיגת הפסדים הנובעים מהתממשותם של סיכונים בלתי צפויים שלהם היא חשופה. יחס כושר הפירעון הינו היחס בין ההון העצמי הקיים וההון הנדרש.

ההון העצמי הקיים, לצורך הסולבנסי, מורכב מהון רובד 1 והון רובד 2. הון רובד 1 כולל הון עצמי המחושב באמצעות הערכת שוויים של הנכסים וההתחייבויות של חברת ביטוח לפי הוראות החוזר, והון רובד 1 נוסף. הון רובד 1 נוסף והון רובד 2 כוללים מכשירי הון עם מנגנונים לספיגת הפסדים לרבות מכשירי הון משני נחות, הון משני מורכב והון שלישוני אשר הונפקו לפני מועד התחילה. החוזר כולל מגבלות על הרכב הון עצמי לעניין SCR (ראה להלן), כך ששיעור הרכיבים הכלולים בהון רובד 2 לא יעלה על 40% מה-SCR (בתקופת הפריסה, המפורטת להלן - 50% מההון הנדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה).

את ההון הקיים יש להשוות להון הנדרש כאשר קיימות שתי רמות של דרישות הון:

- ההון הנדרש לשמירה על כושר הפירעון של חברת ביטוח (להלן - SCR). ה-SCR רגיש לסיכונים ומבוסס על חישוב צופה פני עתיד של התממשותם תרחישים שונים, תוך התחשבות ברמת המתאם של גורמי הסיכון השונים, הכל על בסיס ההנחיות בחוזר סולבנסי. דרישה זו נועדה להבטיח התערבות מדויקת ועתית של רשויות הפיקוח.

- רמה מינימלית של הון (להלן - MCR או "סף הון"). בהתאם לחוזר סולבנסי, סף ההון יהיה שווה לגבוה שבין סכום ההון הראשוני המינימלי הנדרש לפי "דרישות הון משטר קודם" לבין סכום הנגזר מגובה עתודות ביטוח ופרמיות (כהגדרתן בחוזר סולבנסי) המצוי בטווח שבין 25% לבין 45% מה-SCR.

ההון הקיים מחושב באמצעות נתונים ומודלים לחישוב יחס כושר הפירעון הכלכלי המתבססים, בין היתר, על תחזיות והנחות הנשענות, בעיקרן על ניסיון העבר. החישובים המבוצעים במסגרת חישוב ההון הכלכלי ודרישת ההון הכלכלית הם בעלי רמת מורכבות גבוהה.

חוזר סולבנסי כולל, בין היתר, הוראות מעבר בקשר לעמידה בדרישות ההון כדלהלן:

א) בחירה באחת מהחלופות הבאות:

1) פריסה הדרגתית של ההון הנדרש, עד לשנת 2024 (להלן - "תקופת הפריסה"), כך שההון הנדרש יעלה בהדרגה, ב-5% כל שנה, החל מ-60% מה-SCR ועד למלוא ה-SCR. ההון הנדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה שיחושב על נתוני 31 בדצמבר 2023 - 95% מה-SCR (ליום 31 בדצמבר 2022 - 90%).

2) הגדלת ההון הכלכלי באמצעות ניכוי מעתודות הביטוח של סכום שיחושב כמפורט להלן. הניכוי ילך ויקטן בצורה הדרגתית, עד לשנת 2032 (להלן - "ניכוי בתקופת הפריסה").

החברה בחרה בחלופה השניה וזאת לאחר שקיבלה את אישור הממונה לכך, כנדרש.

ב) דרישת הון מוקטנת, שגדלה באופן הדרגתי עד לשנת 2023, על סוגים מסוימים של השקעות.

הערכה עצמית של הסיכונים וכושר הפירעון של חברת ביטוח (ORSA)

ביום 5 בינואר 2022 פרסם הממונה תיקון להוראות החוזר המאוחד - "דיווח לממונה על שוק ההון" - הערכה עצמית של הסיכונים וכושר הפירעון של חברת ביטוח (ORSA) (להלן - "התיקון") - בתיקון נקבע כי חברת ביטוח תדווח לממונה אודות הערכה עצמית של הסיכונים וכושר הפירעון (ORSA) אחת לשנה, במהלך חודש ינואר. תחילתו של החוזר ביום 1 בינואר 2023. החברה העבירה את הדיווח הנדרש לממונה.

מידע צופה פני עתיד

הנתונים הכלולים בדוח יחס כושר פירעון כלכלי זה, לרבות ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון, והערכות מגדל ביטוח בנוגע להשפעה הפוטנציאלית של שימוש במודל הסטוכסטי על חישוב יחס כושר הפירעון (אם וככל שישום), מבוססים, בין השאר, על תחזיות, הערכות ואומדנים לאירועים עתידיים שהתממשותם אינה ודאית ואינם בשליטתה של החברה, ואשר עשויים להתממש בפועל באופן שונה מכפי שנחזה, בין היתר בהתייחס להנחות אקטואריות (בכלל זה שיעורי תמותה, לרבות לוחות תמותה המפורסמים על ידי הממונה מעת לעת, תחלואה, החלמה, ביטולים, הוצאות, מימוש גמלה, קצב השחרור של מרווח הסיכון ושיעור רווח חיתומי), הוראות והנחיות רגולטוריות לגבי יחס כושר הפירעון הכלכלי, לרבות הוראות פרטניות שתינתנה לחברה, הנחות לגבי פעולות הנהלה עתידיות, שיעורי ריבית חסרת סיכון, תשואות בשוק ההון, הכנסות עתידיות ונזק בתרחישי קטסטרופה. בהתאם לכך, יש לראות בנתונים אלה "מידע צופה פני עתיד" כהגדרתו בסעיף 32 לחוק ניירות ערך התשכ"ח-1968.

- אומדן מיטבי (Best Estimate) - צפי של תזרימי המזומנים העתידיים הנובעים מחוזי הביטוח וחוזי ההשקעה במהלך כל תקופת קיומם, ללא מרווחי שמרנות, כשהם מהווים בריבית חסרת סיכון מותאמת.
- ביטוח בריאות ארוך טווח (SLT) - ביטוח בריאות המתנהל בדומה לביטוח חיים.
- ביטוח בריאות קצר טווח (NSLT) - ביטוח בריאות המתנהל בדומה לביטוח כללי.
- הון נדרש מחברת ביטוח לשמירת כושר הפירעון, המחושב על פי הוראות משטר כושר פירעון כלכלי ללא התחשבות בהון הנדרש בשל סיכון תפעולי, התאמה לספיגת הפסדים בשל מס נדחה והון נדרש בשל חברות מנהלות.
- הון נדרש לכושר פירעון (SCR) - סך ההון הנדרש מחברת ביטוח לשמירת כושר הפירעון, המחושב על פי הוראות משטר כושר פירעון כלכלי.
- הון נדרש לכושר פירעון - סך ההון הנדרש מחברת ביטוח לשמירת כושר הפירעון בהתחשב בהתאמת תרחיש מניות ובהוראות הפריסה של ההון הנדרש ככל שחלות על החברה.
- הון עצמי מוכר - סך הון רוברד 1 והון רוברד 2 של חברת ביטוח, לאחר ניכויים והפחתות בהתאם להוראות חלק ב' בנספח לחוזר הסולבנסי.
- הון רוברד 1 בסיסי - הון עצמי חשבונאי בתוספת השינוי בעודף נכסים על התחייבויות הנובע מפערים בין אופן הערכת הנכסים וההתחייבויות במעבר למאזן כלכלי ובניכוי נכסים בלתי מוכרים ודיבידנד שהוכרז לאחר תאריך הדוח וטרם פורסם לראשונה.
- הון רוברד 1 נוסף - שטר הון צמית, מניות בכורה לא צוברות, מכשיר הון ראשוני מורכב, מכשיר הון רוברד 1 נוסף.
- הון רוברד 2 - מכשירי הון רוברד 2, מכשירי הון משני נחות, הון משני מורכב והון שלישוני מורכב - כששוים מוערך לפי הוראות חלק א' בנספח לחוזר הסולבנסי.
- השפעת הפיזור בין רכיבי הסיכון - מתאם בין סיכונים שונים במודל, ככל שיש פיזור בין מגדרי הפעילות בתיק ופיזור בין הסיכונים כך השפעת המתאם גדלה והוא מפחית את סך הסיכון.
- יחס כושר פירעון - היחס בין ההון העצמי המוכר לבין ההון הנדרש לכושר פירעון של חברת הביטוח.
- התאמת תרחיש מניות - דרישת הון מוקטנת על סוגי השקעות מסוימים שתגדל בהדרגתיות עד לשנת 2023 כשדרישת ההון בגין השקעות אלו תגיע לשיעורה המלא.
- מאזן כלכלי - מאזן החברה כאשר שווים של הנכסים וההתחייבויות מותאם לפי הוראות חלק א' בנספח לחוזר הסולבנסי.
- מרווח סיכון (RM) - סכום נוסף על האומדן המיטבי המשקף את עלות ההון הכוללת שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת או מבטח משנה ידרשו על מנת לקבל על עצמן את התחייבויות הביטוח של החברה.
- ניכוי בתקופת הפריסה - הגדלת ההון הכלכלי באמצעות ניכוי מעבודות הביטוח של סכום שיחושב כמפורט בסעיף ד' להלן. הניכוי ילך ויקטן בצורה הדרגתית, עד לשנת 2032.
- סף הון מינימלי (MCR) - הון מינימלי הנדרש מחברת הביטוח.
- רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP) - רווח צפוי בגין פרמיות Expected Profit in Future Premiums; הרווח העתידי הגלום בהתחייבויות חוזי ביטוח חיים ובריאות.
- תקופת פריסה - במסגרת הוראות המעבר ליישום משטר כושר פירעון כלכלי, התקופה שעד ליום 31 בדצמבר 2032.
- UFR - שיעור הריבית העתידית האחרונה הנגזר מהריבית הריאלית הצפויה בטווח הארוך ומהציפיות לאינפלציה בטווח הארוך, אליה מתכנס עקום הריבית המתואמת, בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי.
- מתאם תנודתיות (VA) - רכיב אנטי מחזורי המשקף את המרווח הגלום בתיק נכסי חוב מייצג של חברות ביטוח, ומתווסף לעקום הריבית המתואמת בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי.
- הממונה - הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון.
- מבוקר - המונח מתייחס לביקורת רואה חשבון שנערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.
- בלתי מבוקר - המונח מתייחס לסקירה שנערכה בהתאם לעקרונות תקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE3000 - התקשרויות מסוג Assurance שאינן ביקורת או סקירה של מידע כספי היסטורי.

ג. מתודולוגיית החישוב

דוח יחס כושר הפירעון הכלכלי ליום 31 בדצמבר 2023 חושב ונערך בהתאם להוראות הממונה בעניין כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II (להלן - "ההוראות") כפי שנכללו בחוזר סולבנסי. להלן עיקרי ההוראות והשינויים בהם:

מאזן כלכלי

המאזן הכלכלי מחושב לפי הכללים וההוראות המפורטים שפרסם הממונה, אשר מבוססים על כללי Solvency II באירופה, עם התאמות למאפייני המוצרים והסביבה הכלכלית בישראל. מטרת הכללים היא לשקף את הערך הכלכלי של סעיפי המאזן בהתאם לתפיסת הממונה. לפי ההוראות, ההתחייבויות הביטוחיות מחושבות על בסיס הערכה מיטבית של מכלול התזרימים העתידיים הצפויים מהעסקים הקיימים, ללא מרווחי שמרנות, ובתוספת מרווח סיכון (Risk Margin), המייצג את התוספת להתחייבויות הביטוחיות שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת תדרוש, לצורך קבלת התחייבויות הביטוח של חברת ביטוח. על-פי ההוראות מרווח הסיכון מחושב בשיטת עלות ההון, בשיעור של 6% לשנה מההון הנדרש הצפוי, בגין סיכונים ביטוחיים, לאורך חיי העסקים הקיימים, כאמור להלן. המאזן הכלכלי נערך על בסיס הדוחות הכספיים הנפרדים של החברה, בתוספת חברות מוחזקות שאחזקת זכויות במקרקעין הינן עיסוקן היחיד. המאזן הכלכלי אינו כולל את הערך הכלכלי של פעילות הגמל והפנסיה וסוכנויות הביטוח. המאזן הכלכלי מייחס שווי אפס להוצאות רכישה נדחות ולנכסים בלתי מוחשיים, למעט השקעה ב"אינשורטק" כהגדרתה בחוזר סולבנסי (לאחר שקיבלה את אישור הממונה לכך, כנדרש).

הגדלת ההון הכלכלי על פי הוראות המעבר

כאמור לעיל, החברה בחרה בחלופה הקיימת בהוראות המעבר לפיה ניתן להגדיל את ההון הכלכלי באמצעות ניכוי מעתודות הביטוח אשר ילך ויקטן בצורה הדרגתית, עד לשנת 2032 ("הניכוי בתקופת הפריסה" או "הניכוי"). לגבי הניכוי בתקופת הפריסה בהתאם למכתב שנשלח למנהלי חברות הביטוח "עקרונות לחישוב ניכוי בתקופת הפריסה במשטר כושר פירעון כלכלי מבוסס סולבנסי II" ("מכתב העקרונות"), הניכוי בתקופת הפריסה יחושב בחלוקה לקבוצות סיכון הומוגניות, בגין פוליסות שהונפקו עד ליום 31 בדצמבר 2016. הניכוי האמור יחושב כהפרש שבין עתודות ביטוח בשייר במאזן הכלכלי לרבות מרווח הסיכון (Risk Margin) המיוחס להן (ללא התאמה לשווי ההוגן של אגרות חוב מיועדות) לבין עתודות הביטוח בשייר על פי הדוחות הכספיים. הפרש זה יופחת באופן ליניארי עד ליום 31 בדצמבר 2032.

על החברה לוודא כי יתרת הניכוי בכל מועד דיווח ("ערכו של הניכוי בתקופת הפריסה") תהלום את קצב הגידול הצפוי ביחס כושר הפירעון המחושב ללא הקלות בתקופת הפריסה.

הניכוי בתקופת הפריסה יחושב מחדש בתקופות עוקבות במקרים הבאים:

- (א) מדי שנתיים, לאחר קבלת אישור הממונה;
- (ב) אם חל שינוי מהותי בפרופיל הסיכון או במבנה העסקים של חברת הביטוח;
- (ג) בהתאם לדרישת הממונה, אם סבר שחל שינוי בנסיבות מאז מתן האישור.

ההון הנדרש לכושר פירעון

חישוב ההון הנדרש לכושר פירעון מבוסס על הערכת החשיפה של ההון העצמי הכלכלי לרכיבי הסיכון הבאים אשר קבועים בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי: סיכוני ביטוח חיים, סיכוני ביטוח בריאות, סיכוני ביטוח כללי, סיכוני שוק וסיכוני צד נגדי. רכיבי סיכון אלה כוללים תתי רכיבי סיכון בהתייחס לסיכונים ספציפיים אליהם חשופה חברת הביטוח. הערכת חשיפת ההון העצמי הכלכלי לכל תת רכיב סיכון מתבצעת על בסיס תרחיש מוגדר שנקבע בהנחיות. קביעת ההון הנדרש לכושר פירעון מבוססת על סכימה של דרישות ההון בגין רכיבי הסיכון ותתי רכיבי הסיכון כאמור, בניכוי השפעת הפיזור בין הסיכונים בחברה על פי מקדמי המתאם המיוחסים להם לפי ההוראות. בנוסף, כולל חישוב ההון הנדרש לכושר פירעון רכיבים של הון נדרש בגין סיכון תפעולי והון נדרש בגין חברות מנהלות ובניכוי התאמה לספיגת הפסדים בשל מס נדחה, כמפורט בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי.

ההתאמה לספיגת הפסדים בשל מס נדחה, מעבר ליתרת העתודה למסים נדחים הכלולה במאזן הכלכלי, מוגבלת עד ל-5% מההון הנדרש הבסיסי לכושר פירעון (BSCR) וזאת בהתקיים התנאים הבאים:

- באפשרותה של חברת הביטוח להראות לממונה כי סביר שרווחים עתידיים חייבים במס יהיו זמינים ונכסי המס יהיו ניתנים למימוש כנגדם.
- רווחים עתידיים ינבעו מפעילות בביטוח כללי או ביטוח בריאות NSLT בלבד.

דרישת ההון בגין כל סיכון מחושבת בהתאם לחשיפת החברה לסיכון זה ובהתחשב בפרמטרים שנקבעו על-ידי ההוראות. גובה ההון הנדרש מייצג, על-פי ההוראות, את היקף ההון העצמי שיאפשר לחברת הביטוח לספוג, בשנה הקרובה, הפסדים בלתי צפויים ולעמוד בהתחייבויותיה למבוטחים ומוטבים במועדן, ברמת בטחון של 99.5%.

יודגש כי לתוצאות המודלים המשמשים בחישוב ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון, רגישות גבוהה לתחזיות ולהנחות הכלולות בהם וכן לאופן יישומן של ההנחות. ליחס כושר הפירעון הכלכלי רגישות גבוהה למשתני שוק ולמשתנים אחרים ובהתאם הוא עשוי להיות תנודתי.

ד. הערות והבהרות

1. כללי

דוח יחס כושר הפירעון כולל, בין היתר, תחזיות המבוססות על הנחות ופרמטרים בהתאם לניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת, ועל הערכות החברה לגבי העתיד ככל שיש לחברה מידע רלוונטי וקונקרטי עליו ניתן להתבסס. המידע והמחקרים הם אותם אלו ששימשו בסיס לדיווח התקופתי של החברה ליום 31 בדצמבר 2023. לא הובאו בחשבון מידע או מחקרים אשר גובשו לאחר מועד פרסום הדיווח התקופתי של החברה ליום 31 בדצמבר 2023 אם וככל שבוצעו.

למידע בקשר להשלכות מלחמת "חרבות ברזל" ראה סעיף 1 להלן וכן באור 1 לדוח התקופתי לשנת 2023 ודוח הדירקטוריון לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרס 2024.

יודגש כי נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות ואין בידי החברה להעריך את השפעת הרפורמות והשינויים הללו באופן אמין. החישוב מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים ופעולות ההנהלה שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מהנחות אשר שימשו בסיס לחישוב. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהחישוב, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מהנחות בחישוב.

למודל, במתכונתו הנוכחית, רגישות גבוהה מאוד לשינויים במשתני שוק ואחרים ולפיכך מצב ההון המשתקף ממנו עשוי להיות תנודתי מאוד.

2. השפעות עתידיות של מעשי חקיקה ורגולציה הידועים ליום פרסום הדוח וחשיפה לתלויות

(א) תחום הביטוח נתון בשנים האחרונות לשינויים תכופים בהסדרים תחיקתיים ולהוראות רגולטוריות תכופות. ראה בקשר לכך סעיפים 2.4.9, 6.4, 9.3, 12.2 בחלק ב' וסעיפים 15 ו-21.2 בחלק ד' בפרק עסקי התאגיד בדוח התקופתי לשנת 2023 ובדוח הדירקטוריון לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרס 2024.

למעשי החקיקה ולהוראות הרגולציה קיימת השלכה על רווחיות החברה ותזרימי המזומנים שלה וכפועל יוצא על יחס כושר הפירעון הכלכלי.

חישוב יחס כושר הפירעון אינו כולל את כל ההשפעה האפשרית של מעשי החקיקה האמורים וההוראות הרגולטוריות וכן התפתחויות אחרות שטרם באו לידי ביטוי מעשי בנתונים בפועל, שכן אין בידי החברה, נכון למועד זה, יכולת להעריך את כל השפעתם על תוצאותיה העסקיות ועל יחס כושר הפירעון.

(ב) בהתאם לחוזר סולבנסי, השווי של התחייבויות תלויות במאזן הכלכלי נקבע על פי שווי במאזן החשבונאי בהתאם להוראות תקן בינלאומי לחשבונאות IAS 37, מדידה זו אינה משקפת את ערכן הכלכלי. לא ניתן להעריך את השלכות אי הודאות הנגזרת מהחשיפה לתלויות המתוארת בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2023, לרבות השפעתה על הרווחיות העתידית ועל יחס כושר הפירעון.

(ג) נציין כי לעניין התקינה החשבונאית החדשה (IFRS17), שתיושם בישראל החל מינואר 2025, קיים עדיין חוסר ודאות לעניין אופן יישום רכיבים שונים בתקן. יתכן שלאופן היישום תהיה השפעה על יחס כושר הפירעון הכלכלי. נכון למועד זה אין ביכולתה של החברה להעריך השפעה זו.

(ד) מגבלת הפקדה לביטוחי מנהלים - ביום 12 ביולי 2023 פורסם תיקון לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964, ולפיו הפקדה לקופת ביטוח (המכונה גם "ביטוח מנהלים") תוגבל לחלק השכר שמעל פעמיים השכר הממוצע במשק ("תקרת ההפקדה החודשית"), כך שהחלק שעד לתקרת ההפקדה החודשית יופקד לקופת גמל לקצבה שאינה קופת ביטוח. כמו כן, ביום 12 ביולי 2023 פורסם תיקון לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופת גמל)(העברת כספים בין קופות גמל), התשס"ח-2008, המגביל העברת כספים מקופת גמל שאינה קופת ביטוח לקופת ביטוח, כך שיתרת הכספים הצבורים שלא הועברו כאמור תעמוד לכל הפחות, לאחר העברת הכספים לקופת הביטוח, על מכפלה של תקרת ההפקדה החודשית במספר החודשים שחלפו ממועד התשלום הראשון לקופת הגמל. לשינוי זה השפעה מהותית לרעה על ההון הכלכלי של החברה הן בשל פגיעה במכירות חדשות והן בשל הגדלת הביטולים בפועל של התיק הקיים בשנת הדוח והשפעה שלילית צפויה על שיעורי הביטולים בעתיד. החברה נתנה ביטוי להשפעת שינוי עתידי זה במסגרת חישוב יחס כושר הפירעון ליום 31 בדצמבר 2023, דרך התאמת הנחת ביטולים.

(ה) בחודש מרס 2024 אושר במליאת הכנסת תיקון לצו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים), התשפ"ד - 2024 (להלן - "הצו"), אשר קובע כי החל מיום 1 בינואר 2025 שיעור מס השכר החל על מוסדות כספיים יעמוד על 18% מהשכר ששולם בעד עבודה ומס הרווח יעמוד על 18% מהרווח שהופק. השפעת יישום צו זה לא נלקחה בחשבון במסגרת חישוב יחס כושר הפירעון ליום 31 בדצמבר 2023 מכיוון שהצו פורסם לאחר תאריך הדוח. עם זאת, להערכת החברה ההשפעה של יישום הצו האמור על יחס כושר הפירעון הכלכלי של החברה צפוי להיות שלילי אך לא מהותי.

סעיף 1 - יחס כושר פירעון כלכלי וסף הון

1. יחס כושר פירעון כלכלי

ליום 31 בדצמבר	
2022	2023
מבוקר	
אלפי ש"ח	
17,747,613	16,465,849
12,392,829	13,415,654
5,354,784	3,050,195
143%	123%
-	
(1,895,383)	-
607,395	-
16,459,625	16,465,849
4,066,795	3,050,195
133%	123%

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון - ראה סעיף 3

הון נדרש לכושר פירעון - ראה סעיף 4

עודף

יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)

השפעת פעולות הוניות מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון: גיוס (פדיון) מכשירי הון

ביטול חריגה ממגבלות כמותיות

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

עודף

יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)

לפרטים בדבר יחס כושר פירעון כלכלי ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה ובדבר מגבלות החלות על החברה לעניין חלוקת דיבידנד ראה סעיף 7ב' להלן.

השלכות מלחמת "חרבות ברזל":

כתוצאה ישירה מהמלחמה, חלה עלייה שאינה מהותית בתשלומי תביעות בביטוחי חיים ובריאות במהלך הרבעון הרביעי לשנת 2023.

כמו כן, מלחמת "חרבות ברזל" הובילה לתנודות חדות בשווקים הפיננסיים בישראל ובעקום הריבית חסרת הסיכון ברבעון הרביעי לשנת 2023. לחלק מתנודות אלו השפעות מנוגדות על יחס כושר הפירעון של החברה, כך שבמצטבר לא ניתן לקבוע בוודאות האם למלחמה השפעה ישירה ומהותית על יחס כושר הפירעון בשנת 2023. ראה להלן הרחבה בנוגע להשפעות שינויים בשווקים הפיננסיים ובעקום הריבית חסרת הסיכון שהתרחשו בשנת הדוח על יחס כושר הפירעון של החברה.

יצוין כי, כאמור לעיל במסגרת דוח זה, קיים חוסר וודאות משמעותי בקשר להמשך התפתחות המלחמה, להיקפה ולמשכה. תנודות (בשווקים הפיננסיים ובעקום הריבית) ממשיכות להתרחש גם בתקופה שבין תאריך החישוב לבין תאריך פרסום הדוח. בהתאם, קיימת אי וודאות משמעותית בנוגע להשפעות העתידיות של המלחמה על יחס הכושר הפירעון של החברה.

שינויים עיקריים שחלו בתקופת הדוח:

בתקופת הדוח, ירד יחס כושר הפירעון של החברה מ-133% ליום 31 בדצמבר 2022, ל-123% ליום 31 בדצמבר 2023 לאור קיטון משמעותי בסכום הניכוי זאת במקביל לעליה ביחס כושר הפירעון ללא הוראות המעבר מ-72% ל-78%. הגורמים העיקריים שהשפיעו על הקיטון בסכום הניכוי ובהתאם על הירידה ביחס כושר הפירעון היו קיטון משמעותי בסכום הניכוי בתקופת הפריסה (כ-6.7 מיליארד ש"ח בשנת 2023 חלף כ-8.5 מיליארד ש"ח בשנת 2022), אשר נבע מהתכלות לינארית (מעבר שנה בתקופת הפריסה) והשפעת עליית הריבית חסרת הסיכון על סכום הניכוי בתקופת הפריסה. יצוין כי סכום הניכוי חושב מחדש לאור האמור, לפרטים נוספים ראה סעיף 2 להלן.

להלן פירוט בדבר גורמים עיקריים נוספים שהשפיעו על יחס כושר הפירעון (עם וללא הוראות המעבר):

- לעלייה משמעותית בעקום הריבית חסרת הסיכון במהלך שנת 2023 היתה השפעה חיובית מהותית על יחס כושר הפירעון של החברה ללא התחשבות בהוראות הפריסה, ובמידה פחותה על יחס כושר הפירעון (בהתחשב בהוראות המעבר) וזאת לאור השפעת עליית הריבית על הקטנת סכום הניכוי בתקופת הפריסה כאמור לעיל.
- בשנת 2023 חלה עלייה משמעותית בהיקף הביטולים (לרבות נידים יוצאים) של פוליסות ביטוח מנהלים. להערכת החברה, עלייה זו בהיקף הביטולים בפוליסות ביטוח מנהלים הושפעה, בין היתר, מקביעת מגבלת הפקדה לביטוחי מנהלים, כמתואר בסעיף ד' 2 לעיל. בהתאם, עדכנה החברה את הנחות שיעורי הביטולים בפוליסות ביטוחי המנהלים, המשמשות לחישוב אומדנים אקטואריים בדוחות הכספיים ובתחשיבי הסולבנס. הביטולים בפועל, לרבות עדכוני הנחות הביטולים כאמור, הקטינו את ההון הכלכלי של החברה והשפיעו לרעה באופן מהותי על יחס כושר הפירעון של החברה.
- מחקר שערכה החברה בנוגע לשיעורי מימוש גמלה והתפתחות גילאי הפרישה השפיע לחיוב על ההון הכלכלי. מנגד, עדכוני מודל והנחות אקטואריות, לרבות עדכון הנחות הוצאות, השפיעו לשלילה על ההון הכלכלי. במצטבר, שינויים אלו השפיעו באופן שלילי שאינו מהותי על יחס כושר הפירעון של החברה.
- שחרור דרישות הון ומרווח סיכון (RM) בגין עסקים קיימים השפיע לחיוב על ההון הכלכלי. מנגד, רווחיות חיתומית שוטפת נמוכה מהצפוי בגין עסקים קיימים אלו, לרבות השפעות מלחמת "חרבות ברזל", קיזוז חלקית השפעה חיובית זו. לפרטים נוספים בנוגע לרווח החיתומי של החברה בשנת הדוח ראה סעיף 2 בדוח הדייקטוריון לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2023.
- בחודש יולי 2023 הנפיקה החברה, באמצעות חברת מגדל גיוס הון בע"מ, הון רוברד 2 בסך של כ-660 מיליוני ש"ח.

עדכון בדבר בחינת שימוש במחוללי תרחישים כלכליים בחישוב יחס כושר הפירעון של החברה

נכון למועד הדוח, החברה השלימה את חישוב יחס כושר הפירעון הכלכלי על בסיס שימוש במחוללי תרחישים כלכליים (Economic Scenario Generator 1), לרבות השלמת מבחנים ותהליכי בקרה לדיקו, איטנות ותאימות שוק, כמקובל בחברות בחו"ל המיישמות מודלים סטוכסטיים לחישוב יחס כושר פירעון כלכלי ("המודל" או "המודל הסטוכסטי"). המודל הסטוכסטי משמש לצורך עריכת אומדן אקטוארי מיטבי של תזרימי התחייבויות ביטוחיות שאינן סימטריות (ובכלל זה דמי ניהול משתנים עתידיים), ושערכן אינו נכלל במלואו במודל הנוכחי לחישוב יחס כושר הפירעון הכלכלי. הן במודל הקיים והן במודל הסטוכסטי התשואה שמשמשת בסיס לחישוב היא תשואה חסרת סיכון. עם זאת, בשונה מהמודל הקיים, חישוב התזרימים במודל הסטוכסטי מביא בחשבון את התנודתיות בתשואות הנכסים הרלוונטים בהתאם להרכבם ולמאפייניהם, לרבות אפיקי ההשקעה, מח"מ והחשיפה למדד ולשערי המט"ח. לצורך בניית המודל הסטוכסטי החברה בחרה מודלים כלכליים המתאימים לסוגי הנכסים. מודלים אלו כילו על ידי מידע שוק היסטורי רלוונטי. בבחירת מודלים כלכליים אלו, כיוולם ובדיקתם נעזרה החברה בחברות ייעוץ בינלאומיות. כמו כן, רואי החשבון המבקרים בחנו את תהליך החישוב והבקרה הפנימית.

להערכת החברה, להטמעת המודל הסטוכסטי השפעה צפויה על יחס כושר הפירעון הכלכלי המוערכת בתוספת של כ-9% וכ-10% ליחס כושר הפירעון הכלכלי נכון ליום 31 בדצמבר 2023, ללא התחשבות ולאחר התחשבות בהוראות המעבר, בהתאמה. יצוין כי, נתון זה אינו מבוקר ואינו סקור וכן רגיש לשינויים בעקום הריבית ובהנחות פיננסיות ודמוגרפיות אחרות ולכן השפעת המודל הסטוכסטי עשויה להיות שונה, לרבות באופן מהותי, במועד יישומו בפועל.

על רקע הודעת רשות שוק ההון, אשר ניתנה לחברה ביום 12 בנובמבר 2023, אודות כוונתה לערוך ביקורת בנושא ישום המודל הסטוכסטי, החליטה החברה לדחות את מועד היישום לראשונה של המודל עד להשלמת הביקורת כאמור וטיפול בממצאים מהותיים, ככל שיעלו, במסגרתה. בכפוף לאמור לעיל לעניין הביקורת מטעם הרשות, ובהתאם להערכת החברה, נכון למועד פרסום דוח זה, המודל ייושם לראשונה במהלך שנת 2024.

2. סף הון (MCR)

ליום 31 בדצמבר	
2022	2023
מבוקר	
אלפי ש"ח	
3,098,207	3,353,913
12,170,840	11,507,851

סף הון (MCR) ראה סעיף 5א'

הון עצמי לעניין סף הון - ראה סעיף 5ב'

¹ כמשמעותם בהוראות סימן ב' בשער 5 (חלק 2, סימן 2) לחוזר המאוחד - "משטר כושר פירעון כלכלי"

סעיף 2 - מאזן כלכלי

ליום 31 בדצמבר 2022		ליום 31 בדצמבר 2023		מידע אודות מאזן כלכלי
מאזן לפי תקינה חשבונאית	מאזן לפי תקינה חשבונאית	מאזן כלכלי	מאזן כלכלי	
מבוקר	מבוקר	מבוקר	מבוקר	
אלפי ש"ח				
259,756	730,867	185,000	845,048	3
-	31,578	-	8,044	9
-	1,812,534	-	1,754,873	4
958,340	958,340	997,977	997,977	
380,278	806,833	408,927	928,889	5
305,952	356,892	368,240	433,454	5
686,230	1,163,725	777,167	1,362,343	
8,130,455	8,130,455	8,972,287	8,972,287	
1,208,340	1,208,340	1,382,931	1,382,931	
(16,354)	1,401,663	100,829	1,548,933	
3,854,256	3,854,256	938,788	938,788	
110,151,377	110,151,377	116,891,056	116,891,056	
15,673,909	15,673,909	15,756,448	15,756,448	
2,260,454	2,195,524	2,229,649	2,199,219	6
34,454,760	24,307,516	33,471,787	24,898,529	7
243,529	243,529	258,424	258,424	
5,100,471	5,100,471	6,486,201	6,486,201	
57,733,123	47,520,949	58,202,509	49,598,821	
14,715,486	14,715,486	16,580,074	16,580,074	
3,651,179	3,651,179	2,633,279	2,633,279	
879,516	879,516	627,301	627,301	
<u>202,211,704</u>	<u>196,210,265</u>	<u>208,289,198</u>	<u>204,141,755</u>	
136,201,558	136,578,704	142,788,121	143,126,392	
11,579,494	7,694,894	10,863,953	8,224,106	
-	-	-	-	
11,579,494	7,694,894	10,863,953	8,224,106	
45,862,248	41,884,847	45,317,173	43,662,804	1
125,939,627	133,036,953	134,699,687	140,217,842	1
11,837,479	-	10,640,668	-	1
(8,524,320)	-	(6,680,055)	-	2
2,417,797	183,153	1,857,014	189,576	9
2,240,439	2,288,710	4,271,726	4,323,663	10
10,586,192	10,848,960	7,053,815	7,258,547	11
272,748	272,748	265,217	265,217	
190,632,210	188,515,371	197,425,245	195,917,649	
<u>202,211,704</u>	<u>196,210,265</u>	<u>208,289,198</u>	<u>204,141,755</u>	

נכסים

נכסים בלתי מוחשיים
נכסי מיסים נדחים, נטו
הוצאות רכישה נדחות
רכוש קבוע

השקעות בחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח
חברות מנהלות
חברות מוחזקות אחרות

סך כל השקעות בחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח

נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
נדל"ן להשקעה - אחר
נכסי ביטוח משנה
חייבים ויתרות חובה
השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה

השקעות פיננסיות אחרות:

נכסי חוב סחירים
נכסי חוב שאינם סחירים, למעט אג"ח מיועדות
אג"ח מיועדות
מניות
אחרות

סך כל השקעות פיננסיות אחרות

מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
מזומנים ושווי מזומנים אחרים
נכסים אחרים

סך כל הנכסים

סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה

הון

הון רובד 1 בסיסי
רכיבי הון רובד 1 נוסף

סך כל ההון

התחייבויות

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה - ראה סעיף 2ב'
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה - ראה סעיף 2ב'
מרווח סיכון (RM)
ניכוי בתקופת הפריסה
התחייבויות בגין מיסים נדחים, נטו
זכאים ויתרות זכות
התחייבויות פיננסיות
התחייבויות אחרות

סך כל ההתחייבויות

סך כל ההון וההתחייבויות

שינויים עיקריים בשנת הדוח:

- הקיטון בנכסים בלתי מוחשיים מוכרים במאזן הכלכלי (הכרה בכ-185 מיליון ש"ח חלף כ-260 מיליון ש"ח אשתקד), בוצע על מנת להתאים את הסכום האמור לסכום ההכרה המרבי, כפי שנקבע באישור שניתן לחברה על ידי הממונה בחודש דצמבר 2021 מכח חוזר סולבנסי בנוגע לתנאים להכרה "בהשקעה באינשורטק".
- הקיטון בשווי אג"ח מיועדות במאזן הכלכלי נובע בעיקר מעליית עקום הריבית.
- לעניין שינויים עיקריים אשר השפיעו על התחייבויות והון החברה ראה המשך פירוט סעיף 2 זה להלן, וכן ראה סעיף 1 לעיל.

סעיף א'2 - מידע אודות מאזן כלכלי

השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות במאזן הכלכלי חושב בהתאם להוראות הכלולות בפרק המדידה של נכסים והתחייבויות לצורכי הדוחות הכספיים, בחוזר המאוחד (קודקס הרגולציה), למעט פריטים שנקבע לגביהם אחרת בחוזר הסולבנסי, כדלהלן:

1. התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ונכסי ביטוח משנה

ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה מחושבות, בהתאם לחלק א' פרק 4, של חוזר סולבנסי, על בסיס הערכה מיטבית (להלן - BE או Best Estimate) על בסיס הנחות שהינן בעיקר פרי השלכת הניסיון הקיים ביחס לאירועי עבר כלפי העתיד, במסגרת הסביבה בה פועלת החברה וללא מקדמי שמרנות. ככלל, בהתייחס להתחייבויות ביטוח חיים ובריאות (SLT) בוצע החישוב בהתאם לפרקטיקת החישוב של הערך הגלום של חוזי ביטוח (Embedded Value - EV) בישראל ובהתייחס לביטוח כללי בוצע על בסיס החלק המתייחס ל-BE ב"עמדת הממונה - נוהג מיטבי לחישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי לצורך דיווח כספי".

חישוב התחייבויות הביטוח בגין ביטוח חיים ובריאות ארוך טווח בוצע על ידי היוון תזרימי מזומנים עתידיים הצפויים של החברה, באמצעות מודל המימוש על מידע, הקיים במערכות התפעוליות של החברה, לגבי הכיסויים הביטוחיים, ועל הנחות דמוגרפיות, כלכליות והתנהגותיות רבות. התזרימים הצפויים כוללים לדוגמה פרמיות חזויות לאור שיעורי הביטולים הצפויים, בניכוי ההוצאות שתהיינה לחברה בגין הכיסויים לרבות עמלות לסוכנים, תביעות צפויות וכיוצא בזה. תזרימים זה מהווים לפי עקום ריבית אשר נקבע על-ידי הממונה ואשר מבוסס על התשואה לפדיון של אג"ח מדינת ישראל צמודות מדד ("ריבית חסרת סיכון"), בתוספת מרווח (VA) אשר נקבע ע"י הממונה, עם התכנסות בטווח הארוך לשיעור קבוע של 2.6% (UFR).

חישוב ההתחייבויות אינו כולל תזרימים בגין מכירות עתידיות, אך כולל הנחה של המשך קבלת פרמיות בגין עסקים קיימים (למעט בגין פוליסות ללא סיכון ביטוחי, לרבות חוזי השקעה). בנוסף, החישוב מניח המשך פעילות עסקית כ-"עסק חי", דהיינו שמבנה החברה לא ישתנה ולפיכך חלק מההוצאות הקבועות בעתיד לא תיוחסנה לתיק הקיים כיום, אלא לעסק חדש שצפוי להימכר בעתיד.

סביר כי תזרימי המזומנים בפועל יהיו שונים, במידה כזו או אחרת, מההערכות שבוצעו על בסיס "ההערכה המיטבית" וזאת אף אם לא יתרחש שינוי כלשהו בפרמטרים העומדים בבסיס החישוב. ראה גם סעיף ד.1. לעיל - הערות והבהרות.

כאמור, מדידת ההתחייבויות הביטוחיות במאזן הכלכלי מבוססת על היוון התזרימים העתידיים הצפויים, כולל רווח עתידי, ריבית חסרת סיכון בתוספת VA ובהתחשב ב-UFR, על בסיס הערכה מיטבית שאינה כוללת מרווחי שמרנות, כאשר לסיכון ניתן ביטוי ברכיב ה-RM שהינו התחייבות נפרדת. זאת, בשונה מהדוחות הכספיים בהן מוערכות ההתחייבויות הביטוחיות עם מרווחי שמרנות, בשיטות ובשיעורי היוון כמתואר בבאור 37.ב.3. לדוחות הכספיים לשנת 2023.

מגבלות והסתייגויות בחישוב ההערכה המיטבית

- ככלל, ההנחות שביסוד המודלים גובשו בעיקר על סמך מחקרים וניתוחים המבוססים על ניסיון החברה לאורך השנים האחרונות. קיימת הסתברות נמוכה להתרחשות אירועים קיצוניים, אך אין ביכולת החברה להעריך הסתברות זו ולא את מידת השפעתם ארוכת הטווח של אירועים אלה. בהתאם לכך, אירועים כאלה לא הובאו בחשבון בקביעת ההנחות שביסוד המודלים, אלא אם צוין אחרת.
- בשל העדר נתונים מספקים, בחישוב הערכה מיטבית לא הונח והחברה לא בדקה, את רמת המתאם (קורלציה) בין הנחות דמוגרפיות ותפעוליות (למשל שיעורי ביטולים) לבין הנחות הנוגעות לתנאי השוק (למשל שיעור הריבית), מתאם אשר עלול להשפיע על ההערכה המיטבית באופן מהותי. קביעת ההערכה המיטבית אמורה להתבסס על הערכת ההתפלגות של תוצאות ההערכה האפשריות. בהיעדר נתונים סטטיסטיים מובהקים מתאימים להערכת התפלגות ההערכה המיטבית לכל הגורמים הדמוגרפיים והתפעוליים בביטוח חיים ובריאות SLT, השתמשה החברה בהנחות ריאליות של כל פרמטר ופרמטר כשלעצמו, לפי התוחלת של כל גורם רלוונטי, וללא התחשבות של תלות או התאמה בין ההנחות השונות, או בין ההנחות לפרמטרים כלכליים חיצוניים כגון מיסוי, ריבית או רמת התעסוקה במשק.
- תזרימי המזומנים העתידיים מתייחסים, במקרים רבים, לעשרות שנים קדימה. המחקרים עליהם מבוססות ההנחות שבבסיס התזרימים מבוססים על מיטב הידיעה של ההנהלה, בעיקר בהתאם למה שקרה בשנים האחרונות. קיימת מידה רבה של חוסר וודאות האם ההנחות בבסיס התזרימים אכן תתממשה.

מגבלות והסתייגויות בחישוב מרווח הסיכון (RM)

מרווח הסיכון מחושב בשיטת עלות ההון, בשיעור של 6% לשנה מההון הנדרש הצפוי, בגין סיכונים ביטוחיים, לאורך חיי העסקים הקיימים. שיטת חישוב זו הוגדרה על ידי הממונה ואיננה משקפת בהכרח את עלות ההון הכוללת שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת או מבטח משנה ידרשו על מנת לקבל על עצמן את התחייבויות הביטוח של החברה. בהקשר זה יש להדגיש, כי תרחישי הקיצון המחושבים במסגרת מודל הסולבנס (דרישות ההון) מתבססים על סט תרחישים והנחות אשר הוגדרו ע"י הממונה ואין בהם משום שיקוף כלשהו של ניסיון החברה בפועל. כמו כן, סט הקורלציות עליהן מתבסס מודל הסולבנס, עבור דרישות ההון וה-RM, הוגדר ע"י הממונה ואינו משקף בהכרח את ניסיון החברה בפועל.

הנחות בחישוב ההתחייבויות הביטוחיות

הנחות דמוגרפיות ותפעוליות

ההנחות העומדות בבסיס החישוב נקבעו לפי האומדנים הטובים ביותר של החברה לגבי גורמים דמוגרפיים ותפעוליים רלבנטיים, ומשקפות את הציפייה של החברה לעתיד בגין גורמים אלה. ההנחות הדמוגרפיות, הכלולות בחישוב, נלקחו מתוך מחקרים פנימיים של החברה, ככל שישנם, ומתבססות על ניסיון רלוונטי ו/או על שילוב של מידע ממקורות חיצוניים, כגון מידע שהתקבל ממבטחי משנה ולוחות תמותה ותחלואה שפורסמו על ידי הממונה.

ההנחות התפעוליות (הוצאות הנהלה וכלליות) חושבו בהתאם לתוצאות מודל תמחירי פנימי שנערך בחברה לגבי הוצאות הקשורות להתחייבויות הביטוחיות הרלוונטיות, לרבות: הקצאת ההוצאות למגזרים השונים ולפעילויות השונות (הפקה, ניהול שוטף, השקעות ניהול תביעות וכיוצא בזה) והנחות לגבי אופן ההתפתחות העתידית שלהן (בהתאם למדד, היקף פרמיות, היקף נכסים וכדומה).

ההנחות העיקריות עליהן הסתמכה החברה בחישובים הינן כדלקמן:

הנחות כלכליות (א)

- (1) ריבית היוון - עקום ריבית חסר סיכון אשר מבוסס על התשואה לפדיון של אג"ח מדינה בישראל צמודות מדד ("ריבית חסרת סיכון"), בתוספת מרווח (VA), הכל כפי שנקבע על ידי הממונה, עם התכנסות בטווח הארוך לשיעור קבוע של 2.6% (UFR).
- (2) שיעור התשואה על נכסים המגבים את מוצרי ביטוח החיים תלוי התשואה הינו זהה לריבית היוון.
- (3) אג"ח מיועדות מוערכות בהתאם לשווי ההוגן המביא בחשבון את שיעור הריבית הנקוב בהן ואת ההערכה המיטבית לגבי הזכאות העתידית של החברה לרכישתן. הקצאות של אג"ח ח"ץ מבוססות על גובה ההתחייבות הביטוחית הרשומה בדוח הכספי בגין חוזי הביטוח, כאשר החל מיום 1 בינואר 2025 (מועד היישום לראשונה של תקן דיווח כספי בינלאומי 17) אופן חישוב ההתחייבות הביטוחית ישתנה באופן משמעותי (מעבר ממדידה על בסיס שיטות אקטואריות מסורתיות למדידה המבוססת על תזרימי מזומנים עתידיים המהווים בריבית חסרת סיכון). לאור זאת, בחודש מרס 2023 פרסם הממונה חוזר בנושא "תיקון הוראות החוזר המאוחד - פרק 3 חלק 4 שער 5" דיווח לממונה על שוק ההון" - אג"ח ח"ץ. החוזר קובע הנחיות לעניין האופן שבו תתבצע ההקצאה של אגרות חוב ממשלתיות מיועדות מסוג ח"ץ החל מיום 1 בינואר 2025 (מועד היישום לראשונה של תקן דיווח כספי בינלאומי 17). החברה מביאה בחשבון הנחיות אלו במסגרת הערכת הזכאות העתידית לרכישת אג"ח מיועדות.
- (4) שיעור האינפלציה נקבע כהפרש בין עקום התשואה לפדיון על אג"ח מדינה שקליות לבין עקום התשואה לפדיון על אג"ח מדינה צמודות. יצוין כי הנחת האינפלציה רלוונטית למוצרים עם סכומי ביטוח, פרמיות ו/או ריביות צמודות למדד, וכן להוצאות, תביעות ו/או פרמיות שהחברה מניחה שישתנו בשיעור המדד או בשיעור אחר שהוא צמוד למדד.

(ב) הנחות תפעוליות ודמוגרפיות (עבור ביטוח חיים ובריאות)

1) הוצאות הנהלה וכלליות - החברה ניתחה את ההוצאות אשר מיוחסות למגזרי הביטוח הרלוונטיים בדוח הכספי, וייחסה אותן למוצרים וסוגי כיסוי שונים, ולפעולות שונות כגון תפעול שוטף של הכיסויים, ניהול השקעות, טיפול בתביעות, תשלום גמלאות ועוד. מחקר ההוצאות מתעדכן מידי תקופה וסוגי ההוצאות השונות מועמסים על תזרים המזומן העתידי ביחס למשתנים הרלוונטיים, כגון: מספר כיסויים, פרמיות, עתודות או מספר תביעות. קביעת ההוצאות העתידיות וכן אופן הקצאתן לתזרימים העתידיים כוללים בתוכן הערכות של החברה ושיקולי דעת רבים אשר משפיעים על סך ההתחייבויות.

2) ביטולים (הפסקת תשלום פרמיה, סילוק פוליסות, תשלום ערך פדיון) - על פי ניסיון החברה במוצרים השונים כפי שנצפה במחקרי ביטולים המבוצעים מדי תקופה, תוך ביצוע התאמות בהתאם להערכות החברה במקרים בהם ניסיון העבר אינו משקף נכון את הציפיות של החברה לגבי שינויים בעתיד.

3) תמותת גמלאים - בהתאם לנספחים והנחת הארכת תוחלת חיים כפי שפורסמו על ידי הממונה בחוזר המאוחד שער 5, חלק 2, פרק 1 - מדידה סימן ג - מדידת התחייבויות - לרבות תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין מדידת התחייבויות - עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ועדכון מודל שיפורי תמותה לחברות ביטוח ולקרנות הפנסיה, מיום 30 ביוני 2022. בנוסף הונח, בהתאם להנחת ברירת המחדל באותו חוזר, כי השפעת הסלקציה של גמלאים שאינם חייבים לקחת קצבה תהיה שוות ערך לגידול בשיעור של 3% בשווי הגמלה המשולם.

4) תמותת פעילים - על בסיס נתוני מבטחי משנה אשר ערכו מחקר תמותה בישראל, מותאם בהתאם לניסיון התביעות של החברה על פי מחקרי תמותה למוצרים הרלוונטיים אשר מבוצעים מדי תקופה.

5) תחלואה (שיעור ואורך התביעות) למוצרי סיעוד, אי כושר עבודה, נכויות, הוצאות רפואיות, תאונות אישיות ומוצרי בריאות אחרים - לפי ניסיון התביעות של החברה, למוצרים הרלוונטיים, על-פי מחקרי תביעות אשר מבוצעים מדי תקופה, ו/או על-פי תעריפי ביטוח משנה למוצרים הרלוונטיים.

6) שיעורי מימוש גמלה, גיל לקיחת גמלה ומסלולי גמלה - על-פי ניסיון החברה כפי שנצפה במחקרים אשר מבוצעים מדי תקופה, בסוגי הפוליסות והכספים השונים.

(ג) עלות תביעות בביטוח כללי

עלות התביעות בענפים השונים בגין פוליסות שהורווחו מבוססת על ההפרשה בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2023. האומדן כולל הוצאות עקיפות, ואינו כולל מרווח סיכון (RM) ומרווחים לא מפורשים נוספים שנלקחו בחשבון לצורך בדיקות הלימות העתודות עבור המאזן האמור. בגין החלק שטרם הורווח העלות הינה על בסיס החישוב בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2023 כאשר נלקח החלק הלא מרווח של התביעות התלויות (גם מאלו מנוכים מרווחי סיכון ומרווחים לא מפורשים נוספים)..

2. ערכו של הניכוי בתקופת הפריסה ליום 31 בדצמבר 2023

הניכוי בתקופת הפריסה ("הניכוי") חושב, בהתאם להוראות הכלולות בחוזר סולבנסי ובמכתב למנהלי חברות הביטוח: "עקרונות לחישוב ניכוי לתקופת הפריסה במשטר כושר פירעון כלכלי מבוסס סולבנסי II" מיום 15 באוקטובר 2020 (להלן - "מכתב העקרונות").

בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי, כמתואר בפרק ג' - מתודולוגית החישוב, לעיל, ובעקבות עליית עקום הריבית חישה החברה מחדש את ערכו של הניכוי ליום 31 בדצמבר 2023 וזאת לאחר שקיבלה את אישור הממונה לכך, כנדרש. ערכו המלא (לפני הפחתה לינארית) של סכום הניכוי לאחר החישוב מחדש, ליום 31 בדצמבר 2023, עומד על כ- 9.7 מיליארד ש"ח, וזאת לעומת כ- 11 מיליארד ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2022. הניכוי האמור מופחת באופן לינארי במשך 13 שנה עד ליום 31 בדצמבר 2032 כך שיתרתו המופחתת ליום 31 בדצמבר 2023 הסתכמה בכ- 6.7 מיליארדי ש"ח (מופחת ל- 9 שנים), חלף כ- 8.5 מיליארד ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2022 (מופחת ל- 10 שנים).

מאחר שיחס כושר הפירעון של החברה, ללא הכללה של הניכוי בתקופת הפריסה, נמוך מ-100%, עליה להגיש לממונה דוח שנתי אודות יישום הניכוי בתקופת הפריסה, הכולל פירוט של הצעדים שניקטו ומעקב שוטף אחר יישומם, באופן שיבטיח כי יחס כושר הפירעון ביום 31 בדצמבר 2032 יעלה על 100%.

דיווח כאמור הוגש לממונה.

נכסים והתחייבויות אחרים:

3. נכסים בלתי מוחשיים - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן א', חברת ביטוח תעריך נכסים בלתי מוחשיים בשווי אפס למעט השקעה באינשורטק כהגדרתה בחוזר סולבנסי אשר קבלה את אישור הממונה לכך, כנדרש.
4. הוצאות רכישה נדחות - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן א', חברת ביטוח תעריך אף הוצאות הרכישה הנדחות בשווי אפס. יצוין כי שווי הרווחים העתידיים הגלומים בחוזי הביטוח הובא בחשבון בסעיף התחייבויות בגין חוזי ביטוח.
5. השקעה בחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח – בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן ב', החישוב נעשה בשיטת השווי המאזני המותאם, בהתאם להוראות החוזר לעניין חברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח. בהתאם לשיטה זו נכלל חלקה של החברה בחברות המוחזקות על בסיס חלקה היחסי בעודף הנכסים על ההתחייבויות שלהן, המחושב בהתאם לערך הכלכלי של הנכסים וההתחייבויות בהתאם להנחיות החוזר. ערך זה מחושב על בסיס הדוחות הכספיים שלהן לאחר מחיקת הנכסים הבלתי מוחשיים. בחברות מוחזקות בהן המאזן הכלכלי משקף עודף התחייבויות על נכסים, שווי ההשקעה יעמוד על אפס ולא יהיה שלילי וזאת כאשר ערכה במאזן החשבונאי חיובי. הערך הכלכלי של החברות המוחזקות אינו כולל את הרווחים הגלומים בחברות אלו. בגין החברה המנהלת נוסף לערך הכלכלי 35% מיתרת הפרש המקורי המתייחס לחברה זו.
6. נכסי חוב בלתי סחירים - בהתאם לחלק א' פרק 1, שווים ההוגן של נכסי חוב בלתי סחירים מחושב לפי מודל המבוסס על היוון תזרימי המזומנים כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי חברה המספקת ציטוט מחירים ושיערי ריבית לגופים מוסדיים.
7. אג"ח מיועדות - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן ה', חברת הביטוח מבצעת התאמה לערך של אג"ח מיועדות למאזן הכלכלי, ראה סעיף א' 2. א(3) לעיל.
8. התחייבויות תלויות - לעניין השווי של התחייבויות תלויות במאזן הכלכלי ראה סעיף ד. 2. ב לעיל.
9. התחייבויות בגין מסים נדחים, נטו - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן ג', החישוב הינו על בסיס הפער בין השווי שיוחס לנכסים וההתחייבויות במאזן הכלכלי (לרבות בגין סכום הניכוי) לבין השווי שמיוחס להם לצרכי מס בהתאם להוראות ההכרה, המדידה וההצגה של תקן חשבונאות בינלאומי 12 (IAS 12). הכרה בנכסי מיסים נדחים תתאפשר רק אם החברה תעמוד במבחנים הכלולים בחוזר הסולבנסי, וזאת בנוסף על המבחנים הכלולים בתקן החשבונאות האמור.
10. זכאים ויתרות זכות - בהתאם לחלק א' פרק 1, חלק מהיתרות בסעיף זה חושבו בהתאם לעקרונות הכלליים לעניין המאזן הכלכלי.
11. התחייבויות פיננסיות - בהתאם לעקרונות הכלליים שנקבעו בחוזר סולבנסי ובכפוף להנחיה חלק א' פרק 3 לפיה אין לקחת בחשבון שינויים שחלו בסיכון אשראי של החברה אלא רק בגין שינויים בריבית חסרת סיכון. כלומר, ריבית ההיוון הינה ריבית חסרת סיכון בתוספת המרווח ביום ההנפקה.

סעיף 2ב' - הרכב התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

ליום 31 בדצמבר 2023		
אומדן מיטבי (BE) של התחייבויות		
ש"ח	ביטוח משנה	ברוטו
מבוקר		
אלפי ש"ח		

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

40,935,923	(615,583)	40,320,341
3,966,545	1,030,287	4,996,832

חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)
חוזי ביטוח כללי וביטוח בריאות קצר טווח (NSLT)

סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

44,902,468	414,704	45,317,173
------------	---------	------------

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה - חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)

135,013,562	(313,875)	134,699,687
-------------	-----------	-------------

סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

179,916,030	100,829	180,016,860
-------------	---------	-------------

ליום 31 בדצמבר 2022		
אומדן מיטבי (BE) של התחייבויות		
ש"ח	ביטוח משנה	ברוטו
מבוקר		
אלפי ש"ח		

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

41,715,673	(578,303)	41,137,370
3,805,384	919,494	4,724,878

חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)
חוזי ביטוח כללי וביטוח בריאות קצר טווח (NSLT)

סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

45,521,057	341,191	45,862,248
------------	---------	------------

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה - חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)

126,297,172	(357,545)	125,939,627
-------------	-----------	-------------

סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

171,818,229	(16,354)	171,801,875
-------------	----------	-------------

שינויים עיקריים בהתחייבויות לעומת 31 בדצמבר 2022:

- הקיטון בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח והשקעה שאינם תלויי תשואה נובע בעיקרו מהשפעות עליית הריבית אשר קוזזה בחלקה מהשפעת האינפלציה.
- הגידול בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח והשקעה תלויי תשואה, נובע בעיקרו מעדכון שיעורי הביטולים ומהשפעות תשואה ריאלית חיובית אשר השפיעו לחיוב גם על שווי הנכסים המנוהלים. השפעות אלו קוזזו בחלקן מהשפעת עליית ריבית.

סעיף 3 - הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

ליום 31 בדצמבר 2023

סה"כ	הון רובד 1		הון רובד 1 בסיסי
	הון רובד 2	הון רובד 1 נוסף	
מבוקר			
אלפי ש"ח			
16,492,734	5,628,781	-	10,863,953
(26,885)	-	-	(26,885)
-	-	-	-
-	-	-	-
16,465,849	5,628,781	-	10,837,068
4,756,298	-	-	4,756,298

הון עצמי
 ניכויים מהון רובד 1 (א)
 הפחתות (ב)
 חריגה ממגבלות כמותיות (ג)
 הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (ד)
 מתוך זה - סכום רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP)
 לאחר מס

ליום 31 בדצמבר 2022

סה"כ	הון רובד 1		הון רובד 1 בסיסי
	הון רובד 2	הון רובד 1 נוסף	
מבוקר			
אלפי ש"ח			
18,383,304	6,803,810	-	11,579,494
(28,296)	-	-	(28,296)
-	-	-	-
(607,395)	(607,395)	-	-
17,747,613	6,196,415	-	11,551,198
5,881,311	-	-	5,881,311

הון עצמי
 ניכויים מהון רובד 1 (א)
 הפחתות (ב)
 חריגה ממגבלות כמותיות (ג)
 הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (ד)
 מתוך זה - סכום רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP)
 לאחר מס

- (א) ניכויים מהון רובד 1 - בהתאם להגדרות "הון רובד 1 בסיסי" בנספח לסימן ב' בפרק 2 בחלק 2 של שער 5 בחוזר המאוחד - "משטר כושר פירעון כלכלי" (להלן - נספח משטר כושר פירעון כלכלי), ניכויים אלה כוללים את סכום הנכסים המוחזקים כנגד התחייבויות בשל חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה בניגוד לתקנות כללי ההשקעה
- (ב) הפחתות - בהתאם להוראות פרק 6 בחלק ב' "הוראות לעניין הון עצמי של חברת ביטוח" לנספח "משטר כושר פירעון כלכלי".
- (ג) חריגה ממגבלות כמותיות - בהתאם להוראות פרק 2 בחלק ב' "הוראות לעניין הון עצמי של חברות ביטוח" לנספח "משטר כושר פירעון כלכלי".

שינויים עיקריים בהון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון לעומת 31 בדצמבר 2022:

- ההון הכלכלי הושפע לחיוב מעליה בעקום הריבית חסרת הסיכון אשר קוזזה בחלקה בגין השפעת הפסדים מירידת שווי נכסי חוב בנוסטרו.
- בנוסף, ההון הכלכלי הושפע לחיוב מעליה בתשואות שתרמה לקיטון בהפסדי השקעות ולשיפור בשווי דמי ניהול עתיידים כתוצאה מהעליה בצבירות. השפעה זו קוזזה חלקית ע"י גידול בהתחייבויות העתידיות לגמלה.
- עדכון הנחות דמוגרפיות, בעיקר עדכון הנחות הביטולים, תרמו להרעה בהון הכלכלי.
- סכום הניכוי בתקופת הפריסה עודכן, כאמור, לכ- 6.7 מיליארדי ש"ח (מופחת ל- 9 שנים) לעומת כ- 8.5 מיליארדי ש"ח אשתקד.
- יתרת הון רובד 2 לעניין כושר פירעון קטנה לאור פדיון מוקדם בסך כ- 1.9 מיליארדי ש"ח (של אגרות חוב סדרה ג' וסדרה ד') אשר בוצע ביום 31 במרס 2023. ביום 30 ביוני 2023, גייסה החברה כ-660 מיליון ש"ח הון רובד 2.

סעיף 3 - הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (המשך)

(ד) הרכב הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

ליום 31 בדצמבר	
2022	2023
מבוקר	
באלפי ש"ח	
11,551,198	10,837,068
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
11,551,198	10,837,068
4,034,446	5,230,262
2,061,147	398,519
708,217	-
-	-
(607,395)	-
6,196,415	5,628,781
17,747,613	16,465,849

הון רובד 1
הון רובד 1 בסיסי
הון רובד 1 נוסף

שטר הון צמית ומניות בכורה לא צוברות
מכשירי הון רובד 1 נוסף
מכשירי הון ראשוני מורכב
בניכוי הפחתה בשל חריגה ממגבלה כמותית

סך הון רובד 1 נוסף
סך הון רובד 1

הון רובד 2

הון רובד 1 נוסף שלא נכלל ברובד 1
מכשירי הון רובד 2
מכשירי הון משני מורכב
מכשירי הון שלישוני מורכב
מכשירי הון משני נחות
בניכוי הפחתה בשל חריגה ממגבלה כמותית

סך הון רובד 2

סך הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

לפרטים אודות מידע בדבר הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה ראה סעיף 7ב' "השפעת יישום הוראות לתקופת הפריסה" להלן.

סעיף 4 - הון נדרש לכושר פירעון (SCR)

ליום 31 בדצמבר	
2022	2023
דרישת הון	
מבוקר	
באלפי ש"ח	

הון נדרש בסיסי לכושר פירעון (BSCR)

6,146,660	7,585,471
276,442	209,887
6,210,482	6,261,039
7,337,648	6,608,566
1,049,628	1,140,931
<u>21,020,860</u>	<u>21,805,894</u>
(6,807,063)	(7,042,036)
<u>129,878</u>	<u>92,500</u>

הון נדרש בשל רכיב סיכון שוק *
הון נדרש בשל רכיב סיכון צד נגדי
הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח חיים
הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח בריאות (NSLT + SLT)
הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח כללי
סה"כ
השפעת הפיזור בין רכיבי הסיכון
הון נדרש בשל רכיב סיכון נכסים בלתי מוחשיים

סה"כ הון נדרש בסיסי לכושר פירעון BSCR

14,343,675	14,856,358
431,825	444,818
(2,544,799)	(2,070,432)

הון נדרש בשל סיכון תפעולי
התאמה לספיגת הפסדים בשל נכס מס נדחה

הון נדרש בשל חברות מנהלות

162,128	184,910
---------	---------

מגדל מקפת קרנות פנסיה וקופות גמל בע"מ ("מקפת")

162,128	184,910
---------	---------

סה"כ הון נדרש בשל חברות מנהלות

<u>12,392,829</u>	<u>13,415,654</u>
-------------------	-------------------

סה"כ הון נדרש לכושר פירעון

* כולל התאמת תרחיש מניות ב- 31 בדצמבר 2022

לפרטים אודות מידע בדבר הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה ראה סעיף 7ב' "השפעת יישום הוראות לתקופת הפריסה" להלן.

שינויים עיקריים בהון הנדרש לכושר פירעון לעומת 31 בדצמבר 2022

- ההון הנדרש בשל רכיב סיכון שוק גדל בתקופה זאת בעיקר בשל עליה בהון הנדרש בגין תיק המשתתף ברווחים אשר הושפעה מעליה בעקום הריבית חסרת הסיכון וגידול בצבירות כתוצאה מתשואות חיוביות בשנת 2023.
- החל מ- 31 בדצמבר 2023 תמה ההקלה ההדרגתית בגין דרישת הון על סוגים מסוימים של השקעות.
- בנוסטר, חלה עליה בדרישת ההון בגין תרחיש מניות כתוצאה מעליה בחשיפה אשר קוזזה בחלקה מירידה בגובה התרחיש (התאמה סימטרית).
- ההון הנדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח בריאות הושפע מעליית עקום הריבית אשר תרמה לירידה בדרישת ההון. גידול במכירות עסק חדש קיזז חלקית קיטון זה.
- ההון הנדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח חיים הושפע מעליית עקום הריבית, עדכון ביטולים והשפעת עסק חדש. השפעות שינויים אלו קיזזו בחלקן האחת את השנייה ובהתאם לא השפיעו באופן מהותי על דרישות ההון.

סעיף 5 - סף הון (MCR)

(א) סף הון (MCR)

ליום 31 בדצמבר	
2022	2023
מבוקר	
באלפי ש"ח	
2,714,433	2,786,045
3,098,207	3,353,913
5,576,773	6,037,044
<u>3,098,207</u>	<u>3,353,913</u>

סף הון לפי נוסחת MCR
גבול תחתון (25% מהון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה)
גבול עליון (45% מהון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה)

סף הון (MCR)

(ב) הון עצמי לעניין סף הון

ליום 31 בדצמבר 2023		
סה"כ	הון רובד 2	הון רובד 1
מבוקר		
אלפי ש"ח		
16,465,849	5,628,781	10,837,068
(4,957,998)	(4,957,998)	-
<u>11,507,851</u>	<u>670,783</u>	<u>10,837,068</u>

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון לפי סעיף 3
חריגה ממגבלות כמותיות בשל סף הון *

הון עצמי לעניין סף הון

ליום 31 בדצמבר 2022		
סה"כ	הון רובד 2	הון רובד 1
מבוקר		
אלפי ש"ח		
17,747,613	6,196,415	11,551,198
(5,576,773)	(5,576,773)	-
<u>12,170,840</u>	<u>619,642</u>	<u>11,551,198</u>

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון לפי סעיף 3
חריגה ממגבלות כמותיות בשל סף הון *

הון עצמי לעניין סף הון

* בהתאם להוראות פרק 3 בחלק ב' לנספח כושר פירעון כלכלי, הון רובד 2 לא יעלה על 20% מ-MCR.

סעיף 6 - השפעת יישום ההוראות לתקופת הפריסה

ליום 31 בדצמבר 2023

סה"כ ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות	השפעת שיעור של 50% הון רובד 2 בתקופת הפריסה	השפעת גידול הדרגתי בהון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה	השפעת התאמת תרחיש מניות	השפעת הכללה של ניכוי בתקופת הפריסה	כולל יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה
מבוקר					
אלפי ש"ח					

סך התחייבויות ביטוח, לרבות מרווח
הסיכון (RM)
הון רובד 1 בסיסי
הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
הון נדרש לכושר פירעון

190,657,528	-	-	-	(6,680,055)	183,977,473
6,440,924	-	-	-	4,396,144	10,837,068
12,069,705	262,519	-	-	4,133,625	16,465,849
15,486,086	-	-	-	(2,070,432)	13,415,654

ליום 31 בדצמבר 2022

סה"כ ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות	השפעת שיעור של 50% הון רובד 2 בתקופת הפריסה	השפעת גידול הדרגתי בהון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה	השפעת התאמת תרחיש מניות	השפעת הכללה של ניכוי בתקופת הפריסה	כולל יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות
מבוקר					
אלפי ש"ח					

סך התחייבויות ביטוח, לרבות מרווח
הסיכון (RM)
הון רובד 1 בסיסי
הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
הון נדרש לכושר פירעון

183,639,354	-	-	-	(8,524,320)	175,115,034
5,941,343	-	-	-	5,609,855	11,551,198
11,940,424	1,239,283	-	-	4,567,906	17,747,613
14,997,703	-	-	(60,075)	(2,544,799)	12,392,829

ראה תיאור של הוראות המעבר החלות על החברה בתקופת הפריסה וכן את בדיקת ערכו של הניכוי בתקופת הפריסה בסעיף א
- רקע ודרישות גילוי, סעיף קטן 1 - משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II לעיל.

סעיף 7 - תנועה בעודף ההון

הון נדרש לכושר פירעון (SCR)	הון נדרש לעניין הון נדרש לכושר פירעון	הון נדרש לכושר פירעון (גירעון) הון
אלפי ש"ח		
12,392,830	17,747,613	5,354,783
2,604,873	(5,807,189)	(8,412,062)
14,997,703	11,940,424	(3,057,279)
(829,960)	(8,897,902)	(8,067,942)
1,194,406	9,246,980	8,052,574
123,937	220,275	96,338
-	(1,175,029)	(1,175,029)
-	734,957	734,957
15,486,086	12,069,705	(3,416,381)
(2,070,432)	4,396,144	6,466,576
13,415,654	16,465,849	3,050,195

ליום 1 בינואר 2023
נטרול הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת מניות
ליום 1 בינואר 2023, ללא יישום הוראות המעבר לתקופת
הפריסה והתאמת תרחיש מניות
השפעת פעילות תפעולית (א)
השפעת פעילות כלכלית (ב)
עסקים חדשים (ג)
השפעת הנפקות מכשירי הון (בניכוי פדיונות) ודיבידנד
שהוכרז (ד)
השפעת שינויים במס נדחה, הון רוברד 1 נוסף והון רוברד 2
ליום 31 בדצמבר 2023, ללא יישום הוראות המעבר
לתקופת הפריסה
השפעת הוראות המעבר לתקופת הפריסה
ליום 31 בדצמבר 2023

(א) סעיף זה כולל את השפעת:

1. התזרים החזוי שהיה גלום ביתרת הפתיחה והיה צפוי להשתחרר בשנת הדיווח;
  2. סטיות מהנחות דמוגרפיות ותפעוליות בשנת הדיווח;
  3. שינוי בכללי רגולציה;
  4. שינוי בהנחות הדמוגרפיות והתפעוליות ביחס לאלו שהיו בשימוש במועד הדוח הקודם;
  5. עדכוני מודל;
  6. חוזי ביטוח חדשים (ביטוח כללי ובריאות NSLT) שנחתמו בשנת הדוח, ותיקי ביטוח בענפים אלו שנרכשו או נמכרו בשנת הדוח;
  7. השקעה בנכסים לא מוחשיים;
  8. שינויים אחרים שאינם כלולם בסעיפים האחרים, לרבות התאמות בגין פעולות הנהלה.
- (ב) סעיף זה כולל את השפעת הפעילות הכלכלית השוטפת ובכלל זה:
1. שינויים בשוים של נכסי השקעה;
  2. שינויים בהון נדרש בגין רכיב סיכון שוק, לרבות שינוי ברכיב התאמה סימטרית SA; סיכון צד נגדי וסיכון תפעולי
  3. השפעת האינפלציה;
  4. השפעת שינויים בעקום ריבית חסרת סיכון לכושר פירעון.
- (ג) סעיף זה כולל את השפעת חוזי ביטוח חדשים (חיים ובריאות SLT) שנחתמו בשנת הדוח ותיקי ביטוח בענפים אלו שנרכשו או נמכרו בשנת הדוח, כולל השפעתם על סיכונים שוק.
- (ד) סעיף זה כולל פעולות הוניות, לרבות הנפקה ופדיון של מכשירי הון רוברד 1 והון רוברד 2.

יצוין כי לסדר חישוב ההשפעות האמורות ישנה השפעה על ההערכה הכמותית של הסעיפים השונים בדוח התנועה על עודף ההון. הסדר בו ביצעה החברה את החישוב אינו בהכרח הסדר המוצג בדיווח לעיל. כמו כן יצוין כי השינויים בוצעו על המאזן הכלכלי.

סעיף 8 - ב

להלן מוצג ניתוח רגישות של יחס כושר פירעון כלכלי ביחס לשינוי בגורמי סיכון שונים למועד הדוח. ניתוח זה מביא לידי ביטוי את השפעת שינוי בגורמי סיכון שונים על ההון העצמי, לרבות המגבלות הכמותיות החלות על ההון העצמי, ועל ההון הנדרש לכושר פירעון. מבחן הרגישות מביא לידי ביטוי השפעות ישירות בלבד, בהנחה ששאר גורמי הסיכון קבועים ואינו כולל השפעות משניות או שינויים נגזרים על גורמי סיכון אחרים.

יצוין כי הרגישויות אינן בהכרח לינאריות, כך שרגישויות בשיעורים אחרים אינן בהכרח אקסטרפולציה פשוטה של מבחני הרגישות המוצגים.

ליום 31 בדצמבר 2023
השפעה על יחס כושר
פירעון כלכלי (באחוזים)

(12%)	ירידה בריבית של 50 נקודות בסיס בריבית חסרת הסיכון
(11%)	ירידה של 25% בערכם של נכסים הוניים
(10%)	עלייה של 5% בשיעור התחלואה
(16%)	ירידה של 5% בשיעורי התמותה

באופן כללי, בחישוב הרגישויות בוצע חישוב מחדש של הנכסים וההתחייבויות הרגישים לשינויים לעיל. כמו כן, נלקחו בחשבון ההשפעות הרלוונטיות על דרישות ההון. יצוין כי מבחני הרגישות בוצעו על המאזן הכלכלי.

בחישוב הרגישות לירידה בריבית, נבנה עקום ריבית חסר סיכון לאחר ירידה של 50 נקודות בסיס עד ל- Last Liquid Point (LLP) ב-10 שנים ולאחריו אקסטרפולציית סמית-ווילסון, כאשר ה- (UFR) Ultimate Forward Rate נשאר קבוע על 2.6%.

יצוין כי השפעת הרגישות על סכום הניכוי לא נלקחה בחשבון באף אחד ממבחני הרגישות לעיל. כמו כן, בחישוב הרגישויות לא נלקחו בחשבון צעדים אותם יכולה לנקוט ההנהלה בקורות התרחיש לצורך חיזוק ההון כגון גיוס הון רובד 2 נוסף וכו'.

סעיף 9 - מדיניות הון ומגבלות על חלוקת דיבידנד**סעיף 9א' - מדיניות הון**

מדיניות החברה היא להחזיק בסיס הון איתן להבטחת כושר הפירעון שלה ויכולתה לעמוד בהתחייבויותיה למבוטחים, לשמר את יכולת החברה להמשיך את פעילותה העסקית וכדי שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה. החברה בהיותה גוף מוסדי, כפופה לדרישות הון הנקבעות על-ידי הממונה.

ביום 26 במאי 2021 קבע דירקטוריון החברה מדיניות הון אשר על פיה החברה תשאף לפעול ביחס כושר פירעון בטווח של 155% - 175%. בנוסף, קבע דירקטוריון החברה יעד יחס כושר פירעון מינימלי של 140%. יעדים אלו הינם ליחס כושר פירעון בהתחשב בסכום הניכוי בתקופת הפריסה עד תום 2032. יחס כושר הפירעון של החברה, ללא התחשבות בהוראות המעבר, יבנה בהדרגה בהתאם ליעדים אלו עד לתום 2032, בהתאם לתכנית ההון של החברה.

ביום 20 במרס 2024 שב ובחן דירקטוריון החברה את מדיניות ההון והותיר ללא שינוי את יחס כושר הפירעון שבו החברה תשאף לפעול, בטווח של 155% עד 175%. בנוסף, בהתחשב בגורמי הסיכון המאפיינים את פעילות החברה לרבות התנודתיות הגלומה בהם והשפעתה על יחס כושר הפירעון, ועל מנת לתמוך בהשגת היעדים ארוכי הטווח של החברה ובצעדים הכלולים בתכניתה האסטרטגית, (לפרטים בדבר התכנית האסטרטגית ראה סעיף 4 בדוח הדירקטוריון של החברה ליום 31 בדצמבר 2023), החליט דירקטוריון החברה לעדכן את יעד יחס כושר הפירעון המינימלי בשנים הקרובות, כך שיהלום את קצב בניית ההון ההדרגתית של החברה ויתמוך בצמיחה איכותית, יציבה וארוכת טווח של יחס כושר הפירעון. בהתאם לכך, דירקטוריון החברה עדכן את יעד יחס כושר הפירעון המינימלי לשיעור של 115% אשר יעלה באופן הדרגתי ויעמוד על שיעור של 140% בתום תקופת הפריסה (תום שנת 2032). יעדים אלו הינם ליחס כושר פירעון בהתחשב בסכום הניכוי בתקופת הפריסה. בהתאם למדיניות ההון, יחס כושר הפירעון של החברה, ללא התחשבות בהוראות המעבר, יבנה בהדרגה בהתאם ליעדים אלו עד לתום שנת 2032.

סעיף 9ב' - מגבלות על חלוקת דיבידנד

בהתאם למכתב שפרסמה הממונה, בחודש אוקטובר 2017, (להלן - "המכתב") חברת ביטוח תהיה רשאית לחלק דיבידנד רק אם לאחר ביצוע החלוקה יש לחברה יחס כושר פירעון לפי חוזר סולבנסי בשיעור של לפחות 100%, כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר ובכפוף ליעד יחס כושר פירעון שקבע הדירקטוריון החברה. היחס האמור יחושב ללא ההקלה שניתנה בגין הפרש מקורי המיוחס לרכישת פעילות של קופות גמל וחברות מנהלות. בנוסף, נקבעו במכתב הוראות דיווח לממונה.

נכון לדצמבר 2023, החברה אינה עומדת בתנאים הנדרשים לצורך חלוקת דיבידנד. להלן נתונים על יחס כושר פירעון כלכלי של החברה כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר:

נתונים ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות:

ליום 31 בדצמבר		
2022	2023	
מבוקר		
אלפי ש"ח		
11,940,424	12,069,705	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון - ראה סעיף 6 *
14,997,703	15,486,086	הון נדרש לכושר פירעון (SCR) - ראה סעיף 6
(3,057,279)	(3,416,381)	עודף (גירעון)
80%	78%	יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)

השפעת פעולות הוניות מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון:

11,940,424	12,069,705	הון עצמי
(1,895,383)	-	גיוס (פדיון) מכשירי הון
804,729	-	ביטול חריגה ממגבלות כמותיות
10,849,770	12,069,705	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
(4,147,933)	(3,416,381)	עודף (גירעון)
72%	78%	יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)

גירעון ההון לאחר פעולות הוניות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון ביחס ליעד הדירקטוריון:

-	-	יעד יחס כושר הפירעון הכלכלי שקבע הדירקטוריון (**)
-	-	עודף / (חוסר) הון ביחס ליעד (**)

(* סכום זה אינו כולל הפחתה של 35% מהפרש מקורי בחברה מנהלת בסך כ-64 מיליוני ש"ח בדצמבר 2023.
 (** לעניין יעד יחס כושר הפירעון הכלכלי שקבע הדירקטוריון ראה סעיף 7א' לעיל.

להסברים בגין שינויים עיקריים לעומת אשתקד ראה סעיף 1 לעיל.

23 במאי 2023

דוד גלעד
מנהל סיכונים ראשי

רון אגסי
מנכ"ל

פרופ' אמיר ברנע
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוח